

Editörlerden

Barışın yaşam için önkoşul olması, genel anlamda sağlık ve özel olarak da halk sağlığı çalışanlarının barış için duyarlı ve eylemli olmalarını gerektirir. Türkiye zor bir dönemden geçiyor. Her gün bir başka sorunla karşılaşılıyor ve iç ve dış politikada yalpalıyor. Bütün bu karmaşa içinde bilimle, sanatla uğraşmak çok güç, hatta anlamsız gelebilir. Elbette bilimsel etkinler için barış ve demokrasi vazgeçilmez önkoşullardır. Ancak bu argüman ne kadar geçerliyse, tersi de o kadar doğru, yol göstericidir. Bilim barış, demokrasi, eşitlik ve özgürlüğe hizmet eder. Peter Weiss'ın "Direnenin Estetiği" başlıklı, yarı belgesel romanı, 1937 ve 1944 yılları arasındaki faşizm dalgasına karşı direnişi anlatır. Kitap, çok zor koşullarda akıl, bilim ve sanatın, tam da zor koşullardan kurtulmak için emekçi sınıflara açılım sağlayacağını tartışır. Koşulların ağırlaştığı zamanlarda bilime, sanata daha fazla özen göstermek; olumsuzlukları görmezden gelmek, duyarsızlaşma anlamına gelmez. Aksine karanlıktan çıkış için bir ön koşul haline gelir. Peter Weiss faşizm adım adım yaklaşırken duyarsızlaşan ve konumunu korumaya çalışan burjuva sınıfının durumu için şöyle yazmış "Dönemin toplumsal, politik, bilimsel ve estetik sorunlarına karşı ilgisizlik, donuk eylemsizlik, zihinsel yoksullaşma ve içi boş fikirler dar görüşlülükte ve burjuvalarda o kadar baskındı ki, kültür kurumlarından dışlanan, ağır ve tekdüze çalışma koşullarında dumura uğratılan kitleler bile daha uyanık durumdaydı." Karanlıktan çıkmak için daha fazla bilime gereksinim duyduğumuz bu günlerde yeni bir sayı ile karşınızdayız.

Dergimizin bu sayısında birisi sistematik derleme olmak üzere dört araştırma makalesi ve Türkiye Halk Sağlığı Dergisi'nde daha önce yayımlanmış olan bir araştırma makalesine ilişkin eleştirilerin yer aldığı editöre mektup yazısı bulunmaktadır. Araştırma makalelerinin ilkinde Göklera ve arkadaşları, Toplum Sağlığı Merkezlerini (TSM) burada çalışan sorumlu hekimlerin

gözüyle değerlendirmektedir. Katılım oranının %63 olduğu bu çalışmada 611 hekimle görüşülmüştür. TSM sorumlu hekimleri en çok sorumluluklarına göre yetkilerinin sınırlı olmasını ve görevlerinde kalıcı olamamalarını sorun olarak dile getirmişlerdir. İkinci araştırma makalesinde, İzmir'de yürütülen ve gebelerin ağız-diş sağlığının geliştirilmesi ilişkin bir projenin ara değerlendirme sonuçları tartışılmaktadır. Projede Öcek ve arkadaşları İzmir'in üç semtinde yaşayan 298 gebe kadınla çalışmıştır. Ağız-diş sağlığına yönelik bir müdahale programı olan bu projenin sonuçları, yapılan eğitimin annelerin bilgi düzeylerini artırdığını ancak yanlış inanışlar ve davranış değişimi açısından önemli bir fark yaratmadığını ortaya koymaktadır. Yazarlar, sosyokültürel gelişmeyle birlikte olmayan, sadece eğitime dayalı müdahalelerin ağız-diş sağlığında sınırlı bir değişim yarattığını bildirmektedirler.

Diğer araştırma makalesi Kütahya'nın Tavşanlı ilçesinde ortaya çıkan bir ishal salgınını inceleyen olgu-kontrol çalışmasıdır. Çalışmada Tavşanlı ilçesi halk sağlığı yetkilileri Haziran 2014'de görülen 684 gastroenterit olgusunu değerlendirmiş, salgının nedenini ve bulaş yolunu saptamışlardır. Çalışma, bir salgın incelemesinin aşamalarını gerçek bir örnek üzerinde göstermesi açısından önemlidir.

Taşkale ve arkadaşları yaptıkları sistematik derlemede, sağlık psikolojisinde önemli bir yaklaşım olan karar anı teşviklerinin merdiven kullanımı üzerindeki etkilerini incelemişlerdir. Sistematik derleme, 1995-2015 yılları arasında yayımlanmış olan yürüyen merdiven yerine merdiven kullanmayı artırmayı inceleyen çalışmaları içermektedir. Buna göre karar anı teşviklerinin asansör yerine merdiven kullanımını artırmada başarılı bir yöntem olduğu görülmüş; öte yandan mesajların alt grupların özgül ihtiyaçlarına hitap edebilmesi için, teşviklerin kuramsal arka planını değerlendirecek çalışmalara gereksinim bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Dedeoğlu'nun editöre yazdığı mektup, dergide daha önce yayımlanan bir çalışmaya yönelik eleştirileri içermektedir. Dedeoğlu "eleştiri ve tartışmanın bilimin temel yöntemlerinden birisi olduğunu" söyleyerek, bu tür yazıların gerek yazarlar, gerek yazıyı değerlendiren hakemler, gerekse okuyucular açısından sağlıklı ve eğitici bir tartışma ortamı yaratması açısından önemini vurgulamaktadır.

Türkiye Halk Sağlığı Dergisi'nin bu sayısını beğenerek okuyacağınızı umar, katkıda bulunan yazar ve hakemlere teşekkür ederiz.

Prof.Dr. Sibel Sakarya

Prof.Dr. Yücel Demiral

Başeditörler

From the Editors

Peace is a prerequisite for life, and in this respect public health specialists in particular and health care workers need to be aware of the meaning of peace for health and prepared to act for peace. Turkey is passing once again through a difficult period. Every day it is confronted with yet another problem and it stumbles through major issues in domestic and foreign policy. In this turmoil and confusion, doing science can be very difficult, and in some respects, even meaningless. In our understanding, peace and democracy are indispensable prerequisites for scientific development that serves our societies well. The link between peace and democracy on the one hand and good science on the other hand, goes in both directions. Good science will also serve peace and democracy. Peter Weiss' semi-documentary novel entitled "Aesthetics of Resistance", tells the resistance against fascism between 1937 and 1944. The book discusses the provisional effects of science and art engagement of the working class in their struggle for more democracy. Engagement in science and art must not mean getting detached from or ignoring the social and economic conditions. On the contrary, it becomes a prerequisite for finding ways out of the darkness. Peter Weiss wrote about insensitivity and thinking of the bourgeois class while their society was approaching fascism as follows: "Apathy against the social, political, scientific and aesthetic problems was so dominant among the narrow-minded and bourgeois classes. Those masses excluded from cultural institutions and in heavy and monotonous working conditions were even more vigilant and more promising". Today, we need more science in Turkey to get out of our own dark times.

In this issue we have four research articles including a systematic review and a letter to the editor that criticizes a research paper published previously in TJPH. In the first research article Gökler et.al address the problems in the Community Health Centers (CHC) by the point of view of the leading

physicians in CHC. In this study, 611 physicians were interviewed with a participation rate of 63%. Leading physicians describe problems such as having limited power that do not appropriate their responsibilities and duties, and that they do not have a permanent contract. In the second research article, the preliminary results from a project on oral health among pregnant women carried out in Izmir, are provided. Ocek et.al surveyed 298 pregnant women living in three districts of Izmir. The program increased the level of knowledge of the mothers but, was not sufficient to change the false beliefs and problematic behaviors. The authors reported that unless combined with socio-cultural improvements, interventions based on oral health education can only make a limited contribution in the improvement of oral health.

The other research article is a case-control study of a diarrhea outbreak occurred in the Tavşanlı in Kütahya. In this study, Tavşanlı district public health officials evaluated 684 gastroenteritis cases and determined the cause of the outbreak and transmission routes in June 2014. The study is important because it shows the different stages of a successful investigation of an outbreak based on the actual example.

Taskale et. al in their systematic review, evaluate studies which have used point of decision prompts to increase stair use, as a vigorous physical activity. Their systematic review includes articles related to increased use of stairs (versus escalators) which were published between 1995 and 2015. The authors conclude that the use of point of decision prompts is a helpful method to increase stair use; however, there is a need for future studies to evaluate the theoretical backgrounds of such prompts to develop messages that would address special needs of subgroups.

Letter to the editor written by Dedeoğlu, includes critics about an article published previously in the TJPH. Dedeoğlu is emphasizing the importance of the criticism and debate as the main method of science and

he highlights that such writings can provide a chance for writers, referees and readers to create a healthy debate and education media.

We hope that you will enjoy this issue as we appreciated and thanks to the authors and referees for their invaluable contribution.

Prof.Dr. Sibel Sakarya

Prof.Dr. Yücel Demiral

Chief Editors